

BISERICA SI SCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ, ȘCOLĂRĂ, LITERĂRĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . . . 100 Lei
Pe jumătate de an . . . 50 Lei

Apare odată în săptămână: **Duminica.**

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIJA:

Arad, Strada Eminescu N-rul 12.
Telefon pentru oraș și județ: 206.

Să ne facem datoria.

Contra unor preoți se ridică învinuiri grele că: nu-și împlinesc datoria încopciată cu frumoașa lor chemare. Ar fi foarte regretabil dacă aceste învinuiri s'ar apropia măcar, de aparența adevărului, căci știm bine că, duhul vremii ce stăpânește lumea de azi, este potrivnic celor sfinte. Și la noi viața religioasă-morală trece printr'o criză ce produce multă durere.

Busola credinței a scăzut mult. Peste tot domnește o nemulțumire generală. Sufletele sunt răscolite de patimile unei vieți atrofiată cu multe păcate. Aceste suflete suspină după o merinde, după o hrană spirituală mai bogată și mai fertilă.

Pe de altă parte, vântul pustiitor al sectelor suflă din greu și clatină mulți indivizi în credința adevărată, astfel că în mod latent sfărmițează, unitatea noastră sufletească.

Aceste stări îngrijitoare impun bisericii noastre îndatoriri mari și grele. Nu este vorba numai de mai multă harnicie, pricepere și idealism, ci simțim că biserica noastră stă la o răspântie a istoriei sale, când preoțimea noastră trebuie să se pătrunză de simțul datoriei de jertfă și abnegațiune.

Urcăm un drum greu, pe care avem datoria ca biserică, să-l parcurgem cu ostenele înzecite, și peste obstacole mari să trecem, muncind pentru renoirea conștiinței noastre creștine.

Pe cât de mare este primejdia, pe atât de mare să fie avântul și dorul de muncă al preoțimei.

Amvoanele să răsune de puterea convingătoare a predicilor bine studiate. Catechizația să se facă în mod cinstit și cu mare zor la

toate școalele. Serviciile divine să fie săvârșite cu multă pietate. Unde sunt doi sau mai mulți preoți să facă servicii divine zilnic și să înalțe rugăciuni pentru întoarcerea la adevăr a celor rătăciți.

Vin zilele de toamnă și iarnă, când se pot începe conferințe și prelegeri cu caracter religios-moral.

Mai presus de toate însă, slujitorul sf. altar să fie stăpân pe învățăturile sf. scripturi. Știm că rătăciții amăgesc mulțimea nu prin expuneri de fond ale credinței, ci printr'un meșteșugit procedeu de a-și sprijini rătăcirile prin citații din sf. scriptură; citații pe cari le îngrămădesc unele peste altele, dându-le lămurirea care le convine lor. Prin acest procedeu, dau mulțimei impresia unor consumați în sf. Scriptură. Tocmai pentru aceasta, la manuarea sf. scripturi, preotul trebuie să aibă cel puțin dexteritatea eminentului om de legi, care deschide cartea sa exact la capitolul și paragraful de cari are trebuință.

Alături de acestea, îi vor fi de folos necontestat, preotului, celelalte discipline teologice, după cum îi va veni în ajutor și cultura sa amplă profană. Să știm însă că, tot arsenalul apologetic și polemic, ce și-l făurește preotul, nu-i va fi de folos, dacă sufletul și inima sa, nu vor fi adânc pătrunse de însușirea nobilă a chemării preoțești: sacrificiul de luptă și lăpădarea de sine. Aceasta este însușirea care cvalifică pe adevăratul preot. Cine caută să-și vândă munca, cum și-o vinde lucrătorul cu ziua, sau funcționarul cu ora, și dacă ar vinde-o numai pe glorie, nu poate fi preot adevărat. Și să mai știe frații preoți că, aceasta însușire nu poate să le-o infiltreze și altoiască nici circularele și nici poruncile venite de sus, ci numai conștiința datoriei de preot.

Pe căi greșite.

Ne plângem, toți cei care ne dăm sama, la câte rătăcirii duc lipsa unui frâu moral. Și unde l'am găsi mai lesne decât în învățăturile religiei creștine, religiei care socotește pe toți oamenii frați, care propagă mila și iubirea, dându-ne porunca, care încheagă pe toate: „ce ție nu-ți place, altuia nu face“.

Istoria popoarelor e împletită așa de strâns de credință, încât slăbirea și decăderea ei a fost totdeauna semnul decăderii și desorganizării statelor, ce s'au fărâmițat ori dispărut în cursul vremurilor. Deși, credința nu avea forma supericară a Creștinismului, ci ori era idolatră ori era amestecată cu fapte omenești, care n'au nimic divin în ele, mai ales în timpurile cele mai depărtate.

Suntem, noi Români, creștini dinainte de înjghebarea principatelor, dar credința a slăbit în măsură așa numitei „luminări a minților“, luminare a cărei valoare o arată strălucit desfrâul care roade însăși temelile statului nostru.

Pricina stă în rolul ne însemnat pe care l-a avut clerul în educația tineretului și a masselor.

Se fac însă încercări laudabile și de cler și de laici să se readucă în suflete credința, să se dea ascultarea cuvenită învățăturilor Bisericii. Cu toate aceste, locașurile de rugăciune rămân pustii, iar cei care câștigă sufletele setoase de învățatura evangheliilor urmăresc deseori tocmai dărâmarea organizației bisericești.

De unde să vină această ciudățenie: suflete aplecate către credință și biserici goale?

Să nu se supere nimeni dacă cele ce voi spune mai jos, nu vor găsi toată aprobarea. Se va recunoaște, sper, un crâmpel de adevăr și asta poate fi de folos. Cei cari sunt oficial în serviciul Domnului, ca și luptătorii la asalt, scapă multe din vedere, preocupăți fiind de anumite fețe ale obligațiilor lor. De aceia cred că, în parte, vina o au slujitorii bisericii, care se slugesc de învățături nepotrivite nevoilor sufletelor neștiutoare. Voi aduce, pentru dovedire, o probă edificatoare.

Înainte de aceasta nu strică să citez mărturisirea unui mare cărturar și om de știință pozitivă, asupra influenței pe care o poate avea un serviciu religios organizat pentru a prinde sufletele.

Iată ce spune profesorul I. Simionescu într'o descriere a unor culmi din Alpi: „Nu am simțit niciodată cultul naturii mai puternic, mai dumnezeesc decât în unele din colțurile acestei mândre regiuni. Când mă găseam lângă lacul Musirino, îmi venea să îngenunchi ca spre rugă. Aceiași, absolut aceiași puternică impresiune mă cuprinsese cași când am intrat, altădată, în mărețul templu protestant de curând înălțat la Berlin în sala luminoasă, spațioasă, credincioși în contemplare aproape mistică, cântau psalmul în cor. La alta, singura podină de biserică, era statuia lui Hristos aproape în mărime naturală; strălucea în curetenia de marmoră luminat de un mănunchiu de raze care-l lovea în plin. Era atât de strânsă legătura între rugăciunea cântată și chipul blând al Mântuitorului, atâta simplitate în ridicarea rugii către El, încât am fost pieronit locului chiar la intrare. *Veni-em împins de curiozitate și m'am trezit în genunchi ca toată lumea.* Era puterea ascunseși închinării, ce zace în fiecare om de a se uita pe sine în fața măreției frumosului ori a credinții“.

Cultul măreției naturii se împletește cu închinarea măreției ascunzăturii sufletului.

Și nu numai în sufletele șlefuite de cultură înaltă, ci și în sufletele simple, măreția îndeamnă tot la rugă la îngenunchiere. Ciobanii pribegii, care sunt zile și nopți în natura, unde se aud parcă șoaptele ierburile și armonia scripilor de stele, sunt pătrunși, fără altă învățatură, de puterea Dumnezeirii.

Fără îndoială nu putem aduce în șoafă, ca sprijin măreția naturii, pentru a ne ajuta să ridicăm mințile și sufletul spre adevăruri eterne, dar avem celălalt instrument evocator: vorba caldă, înarmată cu fapte din viața Mântuitorului și Apostolilor, care nu se isbesc contrazicător cu adevărurile din lumea materiei.

Din nenorocire, tocmai sufletelor plastice ale copiilor, unii slujitori ai credinței, le sdruncină pentru lungă vreme, dacă nu toată viața, aplecarea ce dospește dela naștere în ei spre supra-natural. Li se afirmă depe catedră lucruri care sunt în așa contrazicere cu fenomenele naturaje, încât se naște neapărat îndoiala asupra verității celor afirmate. Sufletul, — instinctiv credincios, — ajunge sceptic și scepticismul, nestăpănit de o judecstă bine înarmată, duce la nerespect și chear vrăjmășie față de biserică și slujitorii ei.

Nu e motiv temeinic a susține că așa spune Biblia. Căci Biblia vechiului testament cuprinde în afară de revelațiunile divine, un codice moral omenesc, istoria unui popor cu numeroase triburi turburate și ignorante, în care numai groaza și pedepse nimicele putea aduce oare care ordine.

Și de ce să ne slujim de aceste texte ale Bibliei, când noul testament încheagă atâta adevăr și măreție, care nu poate naște decât pietate, fără să lase pic de îndoială.

Iată de ce, pe cât de adâncă impresie mi-a făcut mărturisirea profesorului Simionescu, pe atâta năcaz mi-a produs un articol de ziar al unui preot, care susținând nevoia „predării“ religiei de către preoți, ne aduce în sprijinul ideii sale, cele ce povesteac mai jos:

Imi lipsește ziarul și voi povesti numai faptul, pe cât mi-a rămas în memorie.

Explicam — spune Sf. Sa. — la clasa I-a a liceului, despre revolta lui Cora, Datan și Abiram, și unul dintre elevii, veniți dela alt liceu m'a întrebat: „E adevărat că cele ce ați spus, s'au împlinit? I-am răspuns: e tocmai așa.“ Urmează o lămurire a pricinilor care a făcut ca acest școlar să aibă îndoeli..

Și acum, onorați cetitori, cari, poate cași mine n'ați auzit de acest eveniment, care are rol în „revelația Bibliei“, o să vă întrebați: Ce a provocat îndoiala copilului? Faptul că atâ puternicia Dumnezeirii s'a manifestat prin un trimis al său? Nu. — Faptul că la niște triburi ignorante s'au găsit răzvrățiți contra trimisului Domnului? Iarăși de sigur nu.

Cela ce a nedumerit pe copil a fost de sigur forma naivă, nedumneziască a povestirii pedepsei celor vinovați. Dumnezeu, în Credința noastră creștină, e mare și bun El nu pedepsește ca un semen al nostru ciudos și rău, ci face pe ticăloși să se pocăiască; căința ispășește păcatul și purifică sufletul. Copilul care știe dragostea de oameni și înalta învățatura a Sacrificatului, a făcut inevitabil deosebrea între ceea ce se practică în numele lui, mai ales în acele depărtate vremuri. Codul moral de atunci se servește de supra-natural pentru pedepsire, pentru distrugere trupească, ceea ce jighește ideea noastră de Divinitate. Pe când Moisi cere răsbunare contra celor greșiți, Hristos se roagă Tatălui ceresc pentru cei care-l ocărăsc și lovesc; „iartă-le lor, Doamne, că nu știu ce fac?“

Și vechiul testament e plin cu asmeni afirmări, care isbesc judecata noastră într'atât, abia mai târziu, când putem face deosebire între forma inferioară, primitivă a credinței în Dumnezeu și forma creștină, superioară, conflictul se domolește.

Și atunci se pune logic întrebarea: e nevoie să piecăm, în învățământul Religiei dela Vechiul Testament? E nevoie să se întrebuițeze mai mult de jumătate de an în clasa I-a pentru cunoașterea frământărilor poporului iudeu?

Veți zice: sunt frumuseți dumnezeiești în psalmi, în proverbe. Se anunță în profeții venirea Salvatorului. Adevărat. Dar e nevoi pentru aceasta de jumătate de an de lecții?

Nu e mai folositor și mai încălzitor de suflete să ne ocupăm numai de credința noastră și să ne slugim din Vechiul Testament numai de cea ce în adevăr preamărește pe Domnul?

Dacă în loc de revolta lui Cora și Datan, părintele ar fi povestit din patimile Mântuitorului, din pricina răutăților și ticăloșirii oamenilor, dacă ar fi știut să întoneze — cum se cuvine — isbândirea Dreptății și să glorifice sublimul Sacrificiu al Crucificatului pentru mulțimea rea și ignorantă, atunci fără îndoială, copilul ar fi plecat ochii, din care o lacrimă omenească, pornită din izvoarele contopirii noastre cu Atotputernicia, ar fi pecetluit pentru toată viața un grăunte de credință adevărată.

Pentru că sămânța aruncată de preot ar fi găsit un teren pregătit de o intuiție căpătată din natură unde totul e frumos și minunat din familie și societate în care, ori câtă răutate ar domni, plutește idela de smerenie, de nimicnicie în fața celui Veșnic, de căința pentru părăsirea căilor Domnului.

Deci preoții să ia în mâna lor învățământul religios, nu cu revolta lui Cora, Datan și Albram, nici cu povestirea pedepselor ce veniau asupra celor greșiți ci cu acele fapte care pot găsi razăm în temelii sufletească a copiilor.

Știința religiei va veni la vremea ei și se va altoi mai sănătos.

Temeiurile credinței se găsesc în noi și se pot cu folos deștepta, desvolta și întări prin cea ce este cu adevărat sublim din cântările, scrierile și faptele, cari au încălzit veacuri sufletele și au făcut să țighească din penelul pictorilor, din dalta sculptorilor, din știința arhitecților cea ce impresionează și ne impune — ori cari ar fi preocupările noastre — înălțarea gândului către cele Eterne și ne apleacă genunchii pentru rugă.

Odihna creștinismului.

(Contra Adventismului.)

Obiectul de căpetenie pe care trebuie să-l cunoaștem noi preoții e Biblia mai ales când e vorba de învățăturile eronate cari caută să câștige adepți, ca; Adventismul, Socialismul, etc. și să căutăm ca această carte s'o avem în cât mai bune condițiuni ca mod de exprimare și verosimilită cu cea ce a vorbit Mântuitorul Cristos și au scris Sfinții Apostoli. Se vorbește că aceste condițiuni nu le intrunește Biblia, ediția sf. Sinod și nici celelalte traduceri. Dar nu de aceasta vreau să mă ocup aici, ci de alta și iată care:

Discuția cu Adventiștii m'a făcut să mă ocup de versetul 9 din cap. 4 al Epistolei Sf. Pavel către Evrei

care verset în Biblia Societății biblice britanice este astfel: „Deci dar rămâne încă repaus de sâmbătă pentru poporul lui Dumnezeu“. Iată, zic adventiștii, porunca din Noul Testament pe care ne întemeiem ținerea Sabatului. Și o atare susținere am văzut-o și într'o scriere a lor intitulată: „Ce zi serbași și pentru ce?“ pagina 4 și 5.

Sunt încredințat că o astfel de traducere a acestui verset este greșită și mă voi justifica. Am arătat greșala aceasta fraților adventiști și unii din ei au ținut-o în seamă, și-i văd acum că renunță la acest argument. Versul 9 de care amintii îl văd înscrierea părintelui Econ. Stavrofor C. Nazarie, exprimat așa: „Pentru poporul lui Dumnezeu rămâne serbarea sâmbetei“ (pag. 155). În Noul Testament tradus de D. Cornilescu versetul acesta e tradus: „Este dar o odihnă de sabbat care așteaptă pe poporul lui Dumnezeu“.

Forma corectă în care trebuie să se exprime acest vers, pentru a corespunde textului original și ideii de care se ocupă sf. Pavel în acest epistol, urmează să fie aceasta: „Drept aceasta s'a lăsat odihnă norodului lui Dumnezeu“ (Biblia sf. Sinod). Cu această formă nu s'ar mai încurca unii din frații cari se numesc adventiști. Am spus că s'ar exprima sensul adevărat și s'ar corespunde și textul original.

În adevăr, citind capitolul 3 al Ep. către Evrei, vedem îndemnul sf. Pavel ca să ascultăm de Mântuitorul Cristos; și făcând comparația lui Moisi cu Mântuitorul, dăvedește creștinilor din Evrei, că Domnul Christos e mai pre sus de Moisi și de aceia urmează să ne supunem Lui și să fim statornici în credință, ca să nu cădem în pedeapsa neascultării, de care pedeapsă nu vom scăpa după cum și Evreii din timpul lui Moisi au primit pedeapsa neintrării în pmântul Făgăduinții — în Canaan — pentru că au început a cărti împotriva lui Moisi și Aron — în pustie — și voiau să se înalțeze în egipt (vezi cap. 14 Numerii). Evreilor scoși din egipt li se făgăduise ducerea în țara Canaan, iar nouă creștinilor ni s'a făgăduit intrarea în împărăția lui Dumnezeu prin credința în Mântuitorul Christos și prin faptele poruncite de El (Ev. Mat, 25, 34. Ioan 12, v. 26; 14 v. 31 v. 24 etc.), în care împărăție se vor odihni cu Dumnezeu, cei ce vor intra. Poporul lui Dumnezeu e cel creștin și acestui popor îi e făgăduită odihna, nu de o zi și într'o țară oarecare ca Evreilor Canaanul, ci după judecata cea viitoare. Să ne silim ca toți cari credem în Christos și ne numim creștini să dobândim împărăția lui Dumnezeu în care ne vom odihni. Acestea sunt arătate în cap. 4 la versul 11; deci nu poate fi vorba absolut de loc de o odihnă a creștinilor aici pe pământ în una din zilele săptămânii, după cum nici Dumnezeu care terminând lucrarea creației și a intrat în repaus veșnic, nu lucrează: Luni, Marți, Miercuri, Joi, etc și se odihnește Sâmbăta cu adventiștii ori Dumineca cu ortodoxii și alții, ca apoi din nou să reia lucrul la începutul săptămânii.

Mai e și un alt motiv care ne face să credem că vers. 9 așa cum e în Biblia britanică și în traducerea fratelui Cornilescu e greșit tradus, prin ceea că vorba odihnă e corespunzătoare vorbei sabbat sau sâmbătă care e un ebraism întrebuițat de sf. Pavel căci vorbea Evreilor. Și zicând „odihnă“ pentru că am mai spune și „sabbat“, „de sabbat“ și „de sâmbătă“?

De altfel în Biblia britanică, din limba germană și din cea franceză lipsește un astfel de mod de exprimare care înseamnă: oarecare repaus sau odihnă; iar în limba elină: *σάββατος*, care înseamnă tot

odihnă și de acela am arătat fraților adventiști că numai adventiști români pe baza expresiunii greșite din biblia română: „repaus de sâmbătă”—bine înțeles cei necărturari—pot pretinde observarea sâmbetei pe baza vers. 9, pe când cei cari nu știu românește, ci sunt francezi, germani, greci ori italieni etc. nu pot ține sâmbăta pentru că în Noul Testament din limba lor nu găsește nici o poruncă ca s'o țină.

Am scris aceste lucruri pe cari de altfel le raportasem Onor. Protoieri de Teleorman încă din Decembrie 1913—pentru că în scrierile publicate până acum contra Adventismului nu le am întâlnit; și după cum mi-au folosit mie poate să fie de felos și altor frați preoți ori laici.

Țin să indic odată cu aceasta că în comentariile Epistolelor sf. Pavel de Teofilact, se vorbește în multe locuri de ce noi creștinii nu trebuie să ținem sâmbăta.

De altădată voi arăta cum trebuie să se înțeleagă cuvintele Mântuitorului din Ev. Matei cap. 5 relativ la jurământ.

V. Mângru
preot.

Innoirea Ierusalimului

Ministerul Cultelor a format două echipe de misionari, compuse din cei mai distinși studenți ai facultății de teologie din București, pe cari le-a trimis în expediție duhovnicească în Basarabia și în ținuturile Aradului, bântuite de molima sectarismului.

Unitatea națională a neamului românesc se bazează pe unitatea de credință dreptmăritoare creștină. Curentele eretice se accentuează tot mai mult și scopul lor este tot mai vădit în a distruge unitatea sufletească și prin aceasta unitatea națională a neamului nostru. Luterani, calvini, unitari, zvinglieni, pocăiți, adventiști, nazarineni, mormoniști, șvedoborgiani, șvacheri, mileniști etc. toți își află culcuș în sânul blocului sufleteesc a acestui neam blând, primitiv și lesnecredător.

Otrava ce o răspândește prin bani și broșuri este un adevărat pericol pentru țară. Căci iată ce propagă de ex. cânticica „Ciuma religioasă” tipărită la 1925 în Bueurești' strada fluerului No. 28.

Dumnezeu e o nălucă născocită de niște înșelători iscusți, cu ajutorul căreia s'au tiranizat până acum oamenii. Dar nălucă piere de îndată ce e cercetată cu judecată sănătoasă, masele înșelate sunt cuprinse de neceaz c'au putut crede atâta vreme și aruncă în obrazul popilor aceste cuvinte ale poetului: „Fii blestemat, Dumnezeule, căruia neam închinat în gerul iernii și în chinurile foamei”!

„Să nădăjduim că masele nu se vor mai lăsa înșelate și mințite, că va veni o vreme când crucile și icoanelle vor fi aruncate în foc, și vasele sfinte schimbate în unelte folositoare, bisericile prefăcute în sale de teatru sau de adunări și când putea slujbi la asemenea scop, în hambare de grâne. Să nădăjduim că va veni o zi când mulțimea, luminată de astă dată se va minuna cum de nu s'a săvârșit încă de mult asemenea prefacere”.

„Felul acesta de a lucra, scurt și cuprinzător, firește nu se va urma de cât când revoluția socială, ce se apropie, va izbucni, când se va fi făcut tabula rasa din tovarășii popimii: prinți birocrati și capitaliști; când stăpânirea, Statul ca și Biserica vor fi șterse de pe fața pământului”.

În fața acestei probagande destructive, hotărât că inițiativa actualului și fostului secretar general al Ministerului cultelor, dnii Nichifor Crainic și prof. Dr. V. Ispir, este vrednică de încurajarea tuturor acelor, cari țin la demnitatea lor de fii credincioși ai bisericii noastre strămoșești.

Ea trebuie urmată la toate școlile de preoți, al căror plan de învățământ reclamă astăzi mai mult de cât oricând altă dată, o adaptare la cerințele reale ale vieții de toate zilele. Viitorii noștri preoți trebuie să-și însușească încă în decursul studiilor lor seminarile dexteritatea apostolică, de care în primul rând au nevoie în păstoria sufletelor ce li se vor încredința.

Lupta e începută. Oastea lui Hristos se compune din ofițeri și soldați. Examinat-am însă vreodată cu adevărat echipamentul sufletesc al acestor ofițeri și al acestor soldați? Răspunsul este un categoric: NU. Căci dacă el ar fi afirmativ, ravagiile nu ar fi luat proporția de astăzi. O singură sectă nu ar fi fost în stare să strângă în numai câțiva ani, după cum ni-o mărturisește cânticica Prelegeri pentru zilele de rugăciune, tipărită la Hamburg, din zecimile noilor adepți din România, considerabila sumă de 94 milioane 230 mii de lei, iar din daruri 40 milioane 793 mii de lei, la un loc deci 135 milioane.

Oare și-au dat seama celce răspund cu sufletul lor înaintea lui Hristos, că e timpul să treacă dela teorie la fapte. Ierusalimul trebuie reînviat. În caz contrar prăbușirea lui e inevitabilă.

Operația va fi dureroasă. Ea însă trebuie făcută în interesul patriei, al neamului și al bisericii noastre strămoșești.

„Viața nouă”

Vizită misionară în comuna Drăgoiești.

Prilej de înălțare sufletească a fost praznicul Schimbări la Față din acest an pentru credincioșii comunei noastre de Dumnezeu scutite cu care ocazie a descins în mijlocul poporului nostru dreptcredincios misionarul eparhial, în persoana M. Onoratului Domn Train Ciblan paroh în Birchiș.

La ziua mai sus arătată după săvârșirea Utreniei și măturisirea câtorva credincioși de către părintele misionar sf. Liturgie s'a celebrat la orele 10 a. m. de acelaș preot cu ajutorul subsemnatului preot local fiind date răspunsurile de țărani cântăreți din comună.

La „Priceasnă” Mult On. părinte misionar într'o cuvântare binesimțită și cu remarcabilă vervă oratorică îndeamnă creștinii-adunați în sf. lăcaș la păstrarea credinții strămoșești, la cinstirea bisericii noastre dreptmăritoare, combătând totodată scăderile din comună: concubinajul, lipsa de prunci s. a. cari bântuesc de altfel întreg Banatul nostru binecuvântat.

Cuvântarea este urmărită cu încordată atențiune de credincioșii prezenți având efectul binefăcător de ridicare pentru sufletele lăncezite.

La finea sfintei Liturghii subsemnatul mulțamește Preasfințitul Domn Episcop diecezan și Venerabilul Conzistor, cărora le zace la inimă ridicarea vieții religioase morale din dieceză pe o treaptă cât se poate de înaltă, precum și părintelui misionar pentru osteneala avută cu descinderea în comuna mărginașă a

diecezei noastre. Indeamnă poporul ca să-și sape adânc, în inimă preafrumoasele sfaturi și înțeleptele îndemnuri auzite din gura preotului misionar, făcându-se fleștecare din ei câte un apostol laic întru lățirea cuvântului mântuitor.

După masă s'a ținut apoi consfătuire cu membrii consiliului parohial dându-li-se la fel sfaturi și îndemnuri înțelepte pentru viitor, după a cărei terminare M. On. părinte Cibian părăsește comuna, lăsând în urma sa o dără de lumină binefăcătoare pe terenul vieții religioase-morale și al spiritului de împăciuire creștinească,

Drăgoești la 9 August 1926.

Lucian Lungu.
paroh ort. român.

Uniții se întorc la biserică românească.

Lângă Sibiu este un sat săsesc numit Hamba. În acest sat se găsește și un număr de 400 suflete de Români, cari se țineau de biserică ruptă dela noi și unită cu papistașii. Acum vre-o jumătate de an 80 (optzeci) de familii cu 322 suflete au cerut să fie primiți în biserică de care sau ținut Românii totdeauna până la anul 1701, când uneltele papii și ale împăratului din Viena și apoi lăcomia de averi și ranguri a făcut pe unii preoți și protopopi în frunte cu nevrednicul și de tristă pomenire vlădică Atansie. Poporul a fost trecut la uniți cu viclenie, mintindu-i că nu s'au papistașit, și unde n'a putut fi viclenit l-au trecut cu sila, cu amenințări cu bătaia și cu globiri grele.

Iată ce spun în hârtiile credincioșii noștri, — că ai noștri sunt de acum și bunul Dumnezeu să ne ajute să-l ducem la mântuirea sufletului și la pacea vieților lor de aici și de dincolo :

Înalt Prea Sfințite Părinte Mitropolit.

Subscrișii locuitori din comuna Hamba jud. Sibiu, din bună voință și chibzuirea noastră ne-am hotărât să trecem dela confesiunea gr-cat. la legea ortodoxă și vă rugăm să vă milostiviți să ne primiți în turma la care Dumnezeu V'a ales păstor.

Noi am simțit că a sunat ciasul de a ne strânge la biserică strămoșească, că nu pricepem să mai stăm împreună cu papistașii și cu papa dela Roma care n'a avut nici un amestec bun cu poporul românesc.

Și ne-a învrednicit Dumnezeu să fim slobozi în țara noastră și cu Rege român. Și l-a încoronat vlădică ortodoxă. Și v'a învrednicit Dumnezeu să puneți piciorul pe sfințele locuri unde a umblat Domnul Hristos și v'ați rugat pentru mântuirea sufletească a poporului nostru.

De aceea vă rugăm să ne faceți și noauă un locșor în sufletul de părinteal P. S. Voastre la biserică pe care o păstoriți, unde și cei mici și cei mari au cuvânt ascultat după rânduiala legii.

Ne rugăm să ne primiți pe toți cari iscălim împreună cu copiii noștri și cu cei ce iscălesc degetul pe cruce neavând știință de carte, dară să ne cuprindeți cu biserică și cu toată averea parohiei făcută de bătrânii noștri și de noi ca să ne fie și de aici încolo pentru treaba sufletului și spre povățuirea la frica de Dumnezeu și omenie.

Noi tragem nădejde că se va alătura tot poporul românesc din Hamba la pașul nostru și cei ce aici iscălim nu ne mai întorcem la ce am fost și vom sta la turma cea mare și împreună vom trăii noi și urmașii noștri cum vrea Dumnezeu să fie frații una, iar de azi înainte să ne purtați de grije, că noi altă căpetenie nu avem să mai cunoaștem și suntem gatați să primim toate orânduilele bisericii ort. Așa să ne ajute Dumnezeu și să ne dea mângăiere la pasul făcut.

Urmează Iscălitura alor optzeci de familii cu 322 suflete.

Cărți didactice aprobate.

Ministrul Instrucției a aprobat cu decizia dela 26 Iunie a. c. Nr. 831 următoarele cărți didactice de Iuliu Vuia.

1. **Agricultura generală.** pentru cl. V. al cursului primar, despre care referatul oficial zice: „Lucrarea este foarte bine întocmită, clar scrisă și conținând foarte puține provincialisme. Va fi un manual de mare preț“.

2. **Legumicultura, Pomicultura și Viticultura** pentru clasa VI., despre care refer. oficial scrie: „Lucrarea este întocmită conform principiilor provăzute în programa analitică. Manualul va servi nu numai în școală elevilor, dar și la gospodăria sătenilor. *Manualul este foarte reușit și se recomandă a se aproba*“.

3. **Creșterea și îngrijirea animalelor.** pentru cl. VII a cursului primar, despre care referatul oficial zice: „Lucrarea dlui prof. Vuia privită în total este de o importanță deosebită pentru plugăria românească și în speranța că autorul ținând seama de observațiunile făcute, sunt cu credința nestrămutată, că va deveni o carte de mare viitor“.

Cărțile vor apare în Tipografia Diecezană din Arad și se vor comanda atât dela Librăria Diecezană din Arad, cât și dela toate librăriile din țară.

Aviz școlar.*

Se aduce la cunoștința celor interesați că examenele de corigență dela școala normal ort. rom din Arad încep în 6 Sept. a. c. la oarele 8 dimineața.

Examenele de admitere pentru class a I. încep în 9 Septembrie la oarele 8 dim.

Inscrierile și înmatriculările elevilor din clasele II-III se vor face din 11.—14 Septembrie, oarele 8—12 3—5.

Lecciónile cu clasele II-VII vor începe în 15 Sept. la oarele 8 dim.

Imatriculările elevilor din clasa I se vor face în 21 Sept.

Cursurile clasei I. încep în 22 Septembrie,

La înscrieri fiecare elev va plăti taxele școlare, în suma de 190 Lei. Iar elevii interni I. rată, în suma de 2000 Lei, din taxa de întreținere de 6000 Lei la an.

On. Oficii parohiale sunt rugate a comunica aceste dispoziții elevilor din parohiile ce le administrează Arad, la 2 August 1926,

Direcțiunea școlii normale ort. rom. din Arad.

* In avizul publicat în numărul din 8 August a. c. unele date s'au cules greșit.

Aviz școlar.

Se aduce la cunoștința celor interesați, că la Institutul teologic ortodox-român din Arad, *examele integrale și de corigență cu studenții particulari* din cursurile I-III se vor ține în zilele de 9, 10, și 11 Septembrie oarele 8-12, 3-5 și anume în 9 Sept. oarele 8 dim. examenele înscris înscris cu toți candidații, după cari vor urma cele orale, integrale și de corigență, începând cu cei din anul al III-lea.

Examele de corigență și integrale cu studenții regulați se vor ține în zilele de 17 și 18 Sept. oarele 8-12, 3-5.

Inscrierile (inmatriculările) studenților regulați și particulari se vor face în zilele de 20, 21 și 22 Sept. oarele 8-12, 3-5.

Deschiderea anului școlar și începerea cursurilor în 23 Sept. oarele 8 dim.

La înscrieri studenții vor plăti în taxele școlare suma de Lei 300. și vor prezenta chitanța, că au achitat la casieria Venerabilului Consiliu Eparhial, rata I. în suma de 3000 Lei, în taxe de întreținere în Seminar. Arad. la 15 August 1926.

Direcțiunea Institutului teologic ort. rom. din Arad.

INFORMAȚIUNI.

Ziua nașterii M. S. Regelui. Marți în 24 August, românimea toată a serbat ziua nașterii gloriosului nostru Rege Ferdinand.

În orașul nostru s'a făcut serviciu divin la catedrală, unde a pontificat ajutat de mai mulți preoți, P. S. Sa părintele Episcop Grigorie. Au participat autoritățile civile și militare. Onorurile au fost date de o companie de soldați în ținută de sărbătoare.

Orașul a fost frumos pavoazat cu drapele naționale.

Consistor plenar. Consistorul nostru a ținut ședință plenară Marți în 24 August, când s'au discutat și adus hotărâri în mai multe chestii de ordin obștesc.

Sfințiri de biserici. Duminică în 29 August, P. S. Sa Episcopul nostru Grigorie, va sfinți biserica renovată din Berechiu, protopopiatul Ineului. Cu aceasta ocazie părintele Episcop va cercetă parohiile: Cermei, Somoscheș, și Talpoș.

În 5 Septembrie se va sfinți biserica nou edificată din Buhaniș protopopiatul Butenilor. În acest protopopiat P. S. Sa va rămânea 5 zile și va cercetă 8 parohii. Aici se va ține și o conferință cu preoțimea tractului. De aici părintele episcop va trece în tractul Hălmașului, unde în 12 Sept. a. c. va sfinți biserica din Pleșcuța. Și în acest protopopiat P. S. Sa va cercetă 5 parohii.

La toate aceste sfințiri de biserici și vizitații canonice P. S. Sa Episcopul nostru va fi însoțit de mai mulți membri ai consistorului eparhial, cu ajutorul cărora, va îndeplini sfintele servicii Dumnezeiești și va controlă activitatea preoțimei, epitropiilor și a comitetelor parohiale.

Personale. Luni în 30 August P. S. Sa Episcopul nostru Dr. Grigorie Gh. Comșa, va plecă la București, în afaceri de interes bisericesc. De aici va veni acasă inclusive Vineri seara în 3 Septembrie, iar Sâmbătă în 4 va plecă în tractul Butenilor.

† **Vasile Papp** Veteranul protopop al Belușului, care în trecutul mașter, a fost pionerul credinței noastre acolo, s'a dus și el în lumea unde nu este durere nici suspinare, ci viață plăcută lui Dumnezeu. A trăit 87 ani, o viață frumoasă și rodnică. P. S. Sa Arhiereul Dr. Andrei Magier l'a prohodit în 20 Aug. cu mare asistență de preoți. La actul înmormântării a luat parte lume multă și selectă din Oradea, Beiuș și jur, căci bătrânul protopop a fost o față bisericască binevăzută. Îi deplâng mai multe familii, între cari a preotului nostru A. Papp din Socodor și d. ministru de finanțe Ioan Lăpădatu, care este ginerele defunctului.

Dumnezeu să-l odihnească în soborul celor drești.

Fondul pentru propaganda religioasă.

Dela Axentie Secula, proprietar Șiria	Lei 2000—
Nicolae Chicin preot Nădlac	5000—
Com. bis. Sintea și preotul Pisău	600—
Cu ocazia sfințirii bisericii din Căpruța	101—
Cumuna bisericească Nădlac	500—
Com. bisericească Cuvin	600—
Colecta preotului Ioan Ardelean Micălaca	1675—
Preotul Petru Pelle Miniș	1000—
Com. bis. și colectă Șoimoș	760—
Colecta preotului A. Săbeșan Fenlac	1000—
Colecta comunei bis. Talpoș	500—
Comuna bisericească Ghiroda	1000—
Comuna bisericească Sălciva	350—
Colectă dela com. protopopiatului Arad	6600—
Com. bisericească Chesinț	162—
Iosif Popovici preot Bârzava	150—
Com. bis. Arad-Gai	300—
Sever Sebeșan preot B. Comloș	200—
Dela comunele protopopiatului Buteni	5567—
Dela com. bis. Bucovăț	1020—
Dela com. bis. Belotinț	322—
Dela com. bis. Gurahonț-Honțisor	145—
Iosim Mihulin preot Berindia	100—
Com. bis. Petriș	240—
Colecta preotului Filip Leuca Păncota	1176—

Colecta com. bis. Pauliș	380.—
Colecta com. bis. Ianova	300.—
Colecta com. bis. Văsoala-Păiușeni	60.—
Colecta com. bis. Bencec	300.—
Colecta com. bis. Almaș	50.—
Colecta com. bis. Cuediu	155.—
Colecta com. bis. Herneacova	411.—
Colecta com. bis. Comeat	200.—
Colecta preot. Ioan Popescu Pecica	14000.—
Colecta preot. Petru Nemet Șeitin	5890.—
Colecta com. bis. Șilindia	100.—
Colecta com. bis. Pădureni	120.—
Comunele bis. tractului Hălmaș	640.—
Comuna bisericească Ictar	125.—

CONCURSE.

Nr. 2698—1926.

Prin aceasta se publică concurs pentru îndeplinirea catedrei de Filosofie și de Literatură română la Institutul teologic ort. rom. din Arad, cu salariul de bază și accesoriile ce le va da Statul.

Cererile de concurs sunt a se înainta Consiliului eparhial ort. rom. din Arad în termen de 30 zile socotit dela prima publicare a concursului în organul oficial al eparhiei „Biserica și Școala”.

La cerere se va anexa următoarele documente:

1. Act de botez din matricula bisericească spre a dovedi că e de religionea ort. română.
2. Diplomă de Doctor ori licență în filosofie.
3. Atestat de serviciu dela autoritatea imediat superioară pentru cazul, că concurentul a funcționat și până aici la vre-un institut de învățământ ori în altă calitate.
4. Eventualele dovezi despre activitatea literară și autobiografia pe scurt.

Arad, din ședința Consiliului eparhial ținută în 4 August 1926.

Cons. eparhial ort. ro. din Arad.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea parohiei Labașinț, (protopopatul Lipovei) devenită vacantă prin decedarea parohului Atanase Suci, se publică concurs în conformitate cu rezoluțiunea consistorială No. 3345—1926, cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala”.

Emolumintele sunt:

1. Un intravilan parohial pe care se va muta edificiul școlii vechi, construindu-se în casă parohială.
2. Una sesiune parohială completă.
3. Stolele legale.
4. Birul preotesc legal și anume una spene (15 lire) grâu și una porumb ori alt soi de bucate de fie care număr de casă.
5. Eventuala întregire dela stat.

Din venitul parohial jumătate — până la 26 Iunie 1927 — cumpete văduvei preotese rămasă după decedatul preot, în sensul § 26 din Reg. pentru parohii, care va suporta toate sarcinile de impozite după acest beneficiu.

Alesul e obligat a suporta toate dările după beneficiu său și a catehiza la școala primară din loc, și a predica în toată Duminica și sârbătoarea.

Parohia e de cl. III-a recurenții vor dovedi asemenea calificațiune.

Reflectanții își vor înaluta recursele ajustate cu documentele recerute comitetului parohial ortodox rom. din Labașinț, la oficiul protopopesc ort. român din Lipova și se vor prezenta învri-o duminică ori sârbătoare în sf. biserică din Labașinț spre a-și arăta desteritatea în cele rituale și oratorie, observând strict dispozițiunile §-lui 33 din Reg. pentru parohii.

Cei din alta dieceză au să poseadă permisiunea P. S. Sale D-lui Episcop diecazan de a putea recurge.

Labasint în ședința Comitetului parohial ortodox rom. ținută la 8 Aug. 1926.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Fabriciu Manuila* protolereu.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea parohiei vacante: *Paulian* (Govoșdia) de cl. III-a se publică concurs cu termen de 30 zile.

Beneficiu din parohie:

1. Sesiă parohială întregită la 32 jugh.
2. Stole legale.
3. Casa parohială care stă sub edificare.
4. Întregire de salar dela stat.

Alesul e deobligat a predica și catehiza regulat și a plăti toate impoeitele după beneficiul său.

Parohia aparține tractului Buteni.

Reflectanții se vor prezenta la sf. biserică pentru oratorie și rituale. Reflectanții din alte dieceze pe lângă literile dimisionale vor anexa certificat despre învoirea Episcopului nostru de a putea candida la acest post.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu: *F. Roxin*, protopresbiter.

—□—

3—3

Nr. 3396/1926.

Prin aceasta se publică concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare în organul oficial, „Biserica și Școala” pentru conferirea alor 7 burse de 8000 Lei din Fondul de burse al Episcopului Ioan I. Papp.

Aceste burse se vor acorda tinerilor născuți pe teritorul eparhiei Aradului existente la anul 1903, cari având vocațiune pentru cariera preotească, vor urma studiile la vre-o facultate sau academie teologică din țară sau la institutul teologic din Arad; iar după absolvare se vor aplica ca preoți ori în serviciul bisericesc pe teritorul actual al eparhiei ort. rom. a Aradului.

Cererile de concurs se vor înainta Consiliului eparhial ort. rom. din Arad și vor fi instruite cu următoarele documente:

1. Act de botez din matricula botezaților eliberat în timpul recent.
2. Certificat de bacalaureat.
3. Certificat de moralitate dela Oficiul parohial vizat și de protopopul respectiv.
4. Certificat medical.
5. Certificat despre starea materială și ocupațiunea părinților.

6. O declarație scrisă și subscrisă cu mâna proprie și iscălită și de părinți ori tutorii reflectanților înaintea notarului și primarului comunal, prin care se obligă frecvența regulat cursurile teologice și după absolvarea lor a se aplica, ca preot pe teritorul ac-

tual al eparhiei ort. rom. a Aradului și în caz contrar se obligă a restitui fondului întreaga bursă primită. Arad, din șed. Consiliului eparhial ținută în 12 August 1926. *Consiliul eparhial ort. rom. al Aradului*

—□—

2-3

Concurs repetit.

Conform rezol. Venerabilului Consiliu eparhial No. 2555/1996 pentru îndeplinirea parosiei I din Beba-veche rămasă vacantă în urm. decedării preotului Dimitrie Blaga să scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala”.

Venitele împreunate cu aceasta parohie sunt:

1. Una sesiune parohială în extensivitatea ei actuală de 40 jugh. cadastrale.
2. O grădină extravilană.
3. Pentru bir patrumii lei în numerar.
4. Stolele legale; și întregirea dela stat pentru care însă parohia nu ia nici o răspundere.

Parosia este de cl. I. Dela recurență se cere calificarea amăsurat concluzului Sinodul eparhial No. 84/910.

Alesul preot este obligat ași plăti toate dările după beneficiul său a predica și a catehiza la școlile din comună, de locuință se va îngriji alesul preot. Reflecțiile din alte dieceze numai cu învoirea P. S. Sale Domnului episcop diecezan pot concura.

Concurenții după ce vor dovedi protopopului actual îndreptățirea și calificarea recerută pe lângă observația strictă a dispozițiilor din §-ul 33 din reg. pentru parohi, să pot înfățișa în sf. biserică din Beba-veche, spre a cânta, oficii, cuvânta precum și a face cunoștință alegătorilor.

Rugările de concurse ajustate cu documentele necesare adresate comit. par. din Beba-vehe se vor înainta în termenul concursual protopopului ort. rom. din Comloșul Mare (jud. torontal).

Dat din ședința comitetului par. ort. rom. din Beba-veche la 20 noemvrie 1925.

Aurel Maghlar,
președ. comit. par.

Abog Gheorge,
not, comit. par.

în înțelegere cu: *Dr Ștefan Cloroianu,* protopop.

—□—

3-3

Publicațiune de licitație.

Pentru renovarea sfintei biserici din Checheș jud. Timiș în baza devizului de spese aprobat de Venerabilul Consistor din Arad No. 3193/1926 se va ținea licitație minuendă Duminecă în 29 August la ora 12 a. m. la școala confesională pe lângă următoarele condițiuni:

1. Prețul pentru renovarea bisericii este de 287.890 Lei.
2. Licitanții vor depune 10% ca vadiu.
3. Licitanții nu vor putea pretinde nici un fel de spese pentru participare la licitație.
4. Comitetul parohial își rezervă dreptul de a da lucrarea aceluși întreprinzător, în care va avea mai multă garanție fără considerare la rezultatul licitației.
5. Licitația va fi verbală.

Devizul de spese și celelalte condițiuni se pot vedea la oficiul parohial ort. rom. din Checheș.

Checheș la 15 August 1926.

Comitetul parohial.

Publicațiune de licitație.

Comitetul parohial din Pii dă în ziua de 5 Septembrie în licitație publică, la 3 oare d. a. în sala de ședință a comitetului parohial, lucrările de renovare a edificiului bisericii, fixând prețul de strigare 187000 Lei.

Condițiuni:

1. Ofertele vor fi scrise, închise, și sigilate.
2. Participanții vor depune un vadiu de 10%, a prețului de strigare în bani ori hârtie de valoare.
3. Comitetul parohial își rezervă dreptul a primi oricare ofert, fără considerare la suma oferită.
4. Cel ce va primi lucrările spre executare va avea să garanteze despre acele, un an dela colaborare.

Comitetul parohial.

LA EXPOZIȚIA DE INDUSTRIE DIN ARAD ÎN 1903, A OBTINUT
DECORAȚIE CU DIPLOMĂ DE ONOARE.

TURNĂTORIE DE CLOPOTE

— IOSIF BISZAK —

GHIOROC (Jud. Arad)

SE TOARNĂ ÎN DIFERITE FORME ȘI MARIMI
CU INSCRIȚII SPECIALE PE CORP LUCRATE
DIN MATERIE PRIMĂ ȘI CU PREȚURILE CELE
MAI MODERNE.

DORITORII SE POT ADRESA
ÎN SCRIS PENTRU RELAȚII.

CATALOG LA CERERE GRATIS.

A v i z.

Se aduce la cunoștința On. public, autorităților publice și autorităților bisericesti, că am deschis un birou de

„ARCHITECTURĂ și CONSTRUCȚIUNI”

încalcat visa-vis de gara CFR. Arad.

Executăm tot felul de planuri și devize pentru locuințe, școli și biserici și alte lucruri cari aparțin arhitecturii, totodată și întreprindem orice lucrări de această ramură.

Cu stimă:

DAN și DRECIN,

Birou de Arhitectură și Construcțiuni

Citiți și răspândiți

„Biserica și Școala”

Redactor responsabil: **SIMION STANA** asesor consistorial
Censurat: Prefectura Județului.